

IV. évfolyam, 81. szám.

Hírfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona

Félévre - - - - - 6 korona

Negyedévre - - - - - 3 korona

Egyenlő szám ára - - - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDEK, 1908. ==
október 8. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi ré-
szét illető közlemények intézendők
ilyen közleményeket a megkeresé-
seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A színház.

Mi voltunk azok, akik ennek az ujvidéki magyar színészettel szervi kapcsolatban lévő kérdésnek elintézését a lehető végig sürgettük; és mi vagyunk azok, akik a jelen körülmények között azzal a kéréssel fordulunk a tanácshoz, várjuk a szinkör felépítésével. Mi erőszteltük ki az illetékes tényezők intézkedéseit, hogy a jövő esztendőre, hacsak ideiglenes, de otthon kapjon a magyar kultúra; és mi vagyunk most az elsők között, kik ennek az ideiglenes hajlék felépítésének elodázását kívánjuk.

Meggyőződöttünk arról, hogy a város mostani vezetősége komolyan dolgozik és mindegyik tagja a lelkiismeretes tisztviselő minden ambíciójával kívánja teljesíteni kötelességét a város fejlesztése érdekében. Meggyőződöttünk arról, hogy a már annyiszor hangoztatott tervek immár nemcsak tervek, hanem az életbe menő igazságok, melyeknek érvényesülését feltétlenül elő kell segítenünk. És aminthogy néhány hónappal ezelőtt még nagy örömmel hallottuk a hírt, hogy felépítjük a színházat, akkép ma már azt mondjuk: nekünk az ideiglenes otthon, a nyári szinkör nem elég; és inkább várunk még egy kissé, inkább még néhány esztendőn keresztül szubvencióval kenegettük az ujvidéki magyar színészet kocsijának kerekét abban a hitben és reményben, abban a meggyőződésben: hogy az újjászületett Ujvidékben, amint lelki szemünk előtt ennek az óriási fejlődésnek indított városnak képe feltűnik, ebben a még rövid idő előtt szerb városban állandó otthona, téli idénye leend a magyar színészettnek. Igenis a jelen pillanatban szinte vakmerően kimondom a szót: *téli idényt, állandó téli színházat Ujvidéknek!*

E lap bizalommal kíséri a mai kormányzat ujvidéki képviselőjének és a városi tanácsnak működését. Láttuk már eddig is, hogy rövid idő előtt szinte még lehetetlennek látszó dolgokat valóságossá tett; elérjük ezt majd a színháznál is.

De itt felmerül a kérdés, hogy addigra mi is lesz a színészettel? Ki jöjjön, mikor jöjjön?

Ujvidék városának szóbeli szerződése van Makó Lajos szegedi direktorral, hogy évenként két hónapra — virágvasárnaptól kezdve — lejön Ujvidékre.

Makó Lajos az idén nem virágvasárnapkor, hanem május 1-én jött le és két hónapi működése az erkölcsi és anyagi veszteség jegyében folyt le. Sajnálattal kísértük törekvéseinek meddőségét, de valóban rajta nem segíthetünk. Ismételt hangsúlyoztuk: *Ujvidéknek virágvasárnapkor kezdődik az idénye.* Tizenöt esztendő óta akkor volt jó dolga a direktornak, akkor járt a színházba a publikum. Aki máskor jön, azt árt magának, árt a magyar színészettnek.

Makó Lajos szegedi színgazgatót, aki jövő esztendőben *augusztus* 1-én akarna bejönni — szinte lehetetlenség — fel kell szólítani, hogy jöjjön be virágvasárnapkor; ha ő ezt nem teljesíthetné, akkor a városi tanács bontsa fel véle a szerződést és haladéktalanul kezdje meg a tárgyalásokat más direktorokkal, hogy végre a jövő esztendő husvétján annyi kínos vergődés után színházba is járassunk.

És várjuk bizalommal az idő teljességét: mikor *Demetrovits* Vladimir dr., a mi ambiciózus és szorgalmas polgármesterünk kimondja a nagy szót: építsünk állandó hajlékot a magyar színészettnek!

A családi otthon védelme.

(Dr. D. Á.) A nemzeti kormány rövid működése óta egymás után valósította meg azokat az intézkedéseket és törvényjavaslatokat, amelyek a *kisemberek megvédésére* vannak hivatva. Különösen a *kereskedelmi és földművelési miniszterek* jártak előle tekintetben, mint akiknek tárcái körébe tartoznak a kisemberek legnagyobb kategóriái: a földművelők és az iparosok.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter most ujabbán ismét tanujelét adta a magyar nép iránt érzett gondoskodásának, amidőn a *postatakarékpénztár* által egy egészen új intézményt honosított meg.

Aki ismeri a magyar népet, az tudja, hogy felesleges pénzt nem teszi félre. Földet vásárol, gazdasági berendezésekre fordítja, vagy ipari beruházásokat eszközöl. A legritkább esetekben van megtakarított pénze és az is csak ideig-óráig. E körülmény pedig igen sokszor végzetes a családi otthonra. A nagykorúság, a férjhezmenés, a katonai szolgálat eltöltése, a halálozás, mind olyan esetek, amelyek tetemesebb pénzátfordulót rónak a családra, melynek nyomában rendszeren ott jár a kölcsön, a betáblázás, az adósság, az uzsora.

Aki adós, az le van kötelezve. A lekötött soha sem ura saját akaratának. Az már

alárendelt. Alárendeltje a hitelezőnek, a takarékpénztárnak, az uzsorásnak, mely könyörtelenül hajtja be rajta tartozását, ha rosszul is megy a sora. A könyörtelenség ellenszenvet szül. Ellenszenvet a társadalom, a jogrenddel szemben. Így rohannak bele az izgatók karjaiba, kik a hazátlank táborába hajtják.

Igaz, alakultak intézmények, melyek bizonyos biztosítékot nyújtanak a családi otthonnak. Vannak biztosítási intézetek, különböző esetekre. De a nép igen nagy százaléka idegenkedik azoktól. És ez természetes is. Mert ha az ügynökök nem csapták be, magának a biztosításnak költségei és a biztosítások után szedett különböző százalékok oly tetemes összegre rugnak, hogy azt fizetni alig győzik.

Ez anomáliákon akart segíteni és a családi otthon védelmét előmozdítani *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszter, amidőn életbeléptette a *lekötött betét intézményét*. Tette pedig ezt a postatakarékpénztárral, azzal az intézménnyel, mely immár évtizedek óta teljes esendben ugyan, de hangyaszorgalommal végzi munkálkodását, a magyar nép filléreinek összegyűjtését.

A lekötött postatakarékpénztári betét lényegében abban áll, hogy a betevő betétjének felmondási jogáról egyelőre kikötött feltétel teljesüléséig önként lemond. A felmondási jog csak akkor éled fel, ha a kitűzött feltétel bekövetkezik, vagy ha a feltétel be nem állhat. A kikötött feltételek a következők: nagykorúság, férjhezmenés, katonai szolgálat esete, meghatározott idő s végül számszerű összeg.

Zárt betétet bármely postatakarékpénztári közvetítő hivatalnál el lehet helyezni. A betevők akár zárt, akár nyílt betétkönyvek tulajdonosai, az értékpapiraikról kiállított járadékkönyvet is zártta nyilváníthatják, teljesen függetlenül a betétkönyv helyzetétől.

A zárt betétek hasznát és előnyeit a kikötött feltételek elnevezésében már megtaláljuk, amennyiben a lány hozományáról, a fiú katonai szolgálatának költségeiről már eleve lehet gondoskodni anélkül, hogy a betevő ki lenne téve azon kellemetlenségeknek, amelyek jelenleg a hason biztosítási ügyleteknél esetleg érhetik. Itt a betevő akkor és annyit fizet, amikor tud és amennyit képes. Más szóval, az *önbiztosítást* valósítja meg. A nagykorúság, idő és összeg feltételek mind a takarékoság, a tőkegyűjtés érdekében valók. Ezdig is megkísérelték bizonyára egyesek ily feltételekkel gyűjteni, de az emberi gyengeség folytán nem sok eredménnyel, míg ez új intézményben egyenesen kényszerítve lesznek takarékoskodni.

Mintegy három hónapja, hogy ez az intézmény életbelépett és a *közönségnek* olyan *osztatlan elismerésével és érdeklődésével* ta-

BOGDÁNY és **TÁRSA**
UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

MENYASSZONYI KELENGYE

finom vászon és fehérnemű szükségleténél szíveskedjék **KRÓN KÁROLY FIA** vászon és fehérnemű áruházához **UJVIDÉKEN** alapítva 1860-ban fordulni, ahol minták és költségvetések szívesen állnak rendelkezésére.

lálkozott az idő és a meghatározott összeg feltétele tekintetében, hogy a postatakarékpénztár az ügymenet gyorsítása érdekében teljesen külön osztályba fogja átutalni ezen ügyek elintézését.

A vár. javadalmak.

Az önkezelésbe vett vár. javadalmak folyó szeptember havi bevételei tételként a következők voltak:

	1908.	1907.
	K. f.	K. f.
Borfogyasztási adó	12,272.78	11,838.33
Husfogyasztási adó	4,780.80	4,157.87
Vágóhidij	2,588.16	2,259.94
Kövezetvám	3,525.60	3,004.81
Helypénz	2,425.72	2,201.95
Mérlegdíj	3,280.69	2,849.48
Partdíj	240.28	60.60
Hetivásár	3.54	1.92
Borfogyasztási pótdó	1,366.78	1,150.15
Husfogyasztási „	1,195.20	1,039.43
Szeszfogyasztási „	1,365.41	1,102.59
Likőrfogyasztási „	170.77	171.77
Általány	735.—	—
Bírság	188.35	234.69
Összesen	34,139.08	30,073.53

Összehasonlítva a múlt év ugyanazon szakának bevételeivel, az eredmény ismét kedvezőnek mondható, amennyiben az önkezelés 4065 k. 55 f. többletet mutat fel.

Olasz operaénekesek művészestélye.

Az idei hangversenyévad a szenzációk jegyében kezdődik. Két kiváló híru olasz operaénekes: *Ferrari D'Albaredo*, olasz királyi operénekes, a nápolyi St. Carlo színház kitűnő tenoristája és *Giovanni Ussai Rossi*, operaénekes, a hannoveri udvari színház kiváló baritonistája e hó 17-én szombat este a Mayer nagy szálló Vigadó-jában rendezik egyetlen művészhangversenyüket, mely iránt ugy Ujvidék, mint a környék zenekedvelő közönsége körében meleg érdeklődés mutatkozik.

A közönség tájékoztatására ideiktatunk a szereplő művészekről megjelent kritikákat:

Berliner Tageblatt: A Parasztebecsületet adták ma és *Ferrari* volt a rendező. Ezzel talán megmondtuk már azt is, hogy az előadás újabb, szívesebb, mélyebb és drámaibb volt, mint az eddigiek. Ezt a Mascagni teremtette káprázatos talján kincset a közvetlen megértő, egy volt olasz staggione énekes állította be a szíve melegével, a művészi invenciónak olyan skálájával, hogy a belőle kiáradó tűz magával ragadott, megrészegítette a legfásultabb kardalost is. A leeresztett függöny mellett végigcsendülő nyitány, a suhanó, elfojtott áriákon átszűrődő Szieliána olyan volt, mintha olasz ég alatt a szemünk láttára fakadna ki egy vérpiros nehéz illatu rózsza. Az est főhőse *Ferrari* volt, ki Jurridut

énekelte. Bordalával és a Szieliánával remekelt. Azonban játékbeli kiválóságai mellett is meg kell hajolnunk!

Vossische Zeitung: A *Carmen* főérdekességét *Ferrari* föllépte képezte. A vendég olasz énekes, akinek énekét izlés, hazai operett énekeseknél szokatlan mesés intonálás jellemzi. Tömör hangja nagy terjedelmű, kellemes, simulékony, szinte bársonyos lyrai tenor, alsó hangjaiban ép oly csengő, mint amily érces a felső regiszterekben.

Rossiról nemkülömben elismerő magasztalással írják a külföldi lapok.

HIREK.

A király nevenapja. Ő felsége, a király nevenapját, okt. 4-én Ujvidék fellobogóztott városa hagyományos kegyelettel ünnepelte meg. Valamennyi felekezet templomaiban hálaadó istentisztelet tartott; a belvárosi rom. kat. templomban fél 9 órakor volt a nagy mise, melyet Dr. Ámon Pál kanonok plebános celebrált s amelyen a vár. tanács élén Dr. Balla Aladár főispán, továbbá a bíróságok, hivatalok, a közös és honvéd tisztikar, egyesület képviselői s mindkét nemű tanuló ifjuság vett részt.

Október 6. Az aradi 13 vértanu 59. évfordulóján gyászünnepet ült Ujvidék magyar érzelmű közönsége. Gyászba borított zászlók lengtek a középületeken, jelezve a gyásznap jelentőségét és emlékét, a templomokban pedig gyászistentisztelet tartott. Az ev. ref. templomban 9 órakor volt a gyászistentisztelet, melyen Molnár Hugó lelkész mélyen megkapó s magas szárnyalású beszédben méltatta az aradi vértanuk halállal megszentelt szabadság-és honszeretétét, a r. kat. templomban pedig Dr. Ámon Pál kanonok plebános mondott egyházi segédlettel gyászmisét, melyen a vár. tanács, élén a főispánnal, a hivatalos világ, a függetlenségi kör s a tanuló ifjuság, valamint nagyszámú közönség vettek részt.

Günther Antal Ujvidéken. Günther Antal kir. biztos igazságügyminiszter kedden délután Ujvidékre érkezett, ahol meglátogatta *Balla* Aladár főispánt.

A szerb patriárka installációja. Gyönyörű ünnepek, tömjénfüst és ájtatos zsolozsmák kíséretében iktatják be ma Karlócán *Bogdanovics* Lucian karlócai érsek, szerb metropolita patriárkát magas egyházi tisztségébe. *Günther* Antal mint királyi biztos kedden a déli gyorssal érkezett Ujvidékre, ahol őt *Balla* Aladár főispán és *Demetrovics* Vladimir polgármester fogadták. *Balla* Aladár főispán csatlakozott Güntherhez, akit Karlócán a szokásos tisztelgések fogadtak. A kongresszus tegnap tartott ülést, melyen tudomásul vették, hogy a király a kongresszus választását megerősítette és az installációt a mai napra tűzték ki. Az installációra száznál több küldöttség utazott le Karlócára, közöttük Ujvidék

szabad királyi város törvényhatóságának küldöttsége, mely *Balla* Aladár főispán vezetésével fog *Bogdanovics*nál az installálás után tisztelegni. R. 7-50-kor külön vonat indítatik.

Polgármesteri banket. A f. hó 10-én este fél 9 órakor *Szalay* Lajos és Dr. *Demetrovics* Vladimir polgármesterek tiszteletére Mayer vigadó-teremben rendezendő banket iránt a legélenkebb érdeklődés mutatkozik s bár az előjegyzési iverk leadásának ideje már letelt, jelentkezések még egyre történnek s e banketen képviselve lesz a város minden rendje és rangja.

Vár. törvényhatóságunk e hó 10-én, szombat délután rendes havi közgyűlést tart.

A szerb hitközség közgyűlése. Az ujvidéki szerb hitközség képviselőtestülete e hó 5-én közgyűlést tartott, melyen a képviselőtestület majdnem teljes számban jelent meg. E közgyűlés *egyhangulag* hozott határozatával bizalmat szavazott a görög keleti szerb nemzeti egyházi kongresszusnak a patriárkaválasztás alkalmával tanúsított magatartásáért; egyúttal elhatározta azt is, hogy hasonló határozat hozatala végett átír a testvérhitközségekhez. Ugyanezen közgyűlés *Stratimirovics* Vandát, *Stratimirovics* volt városi főügyész leányát a szerb felső leányiskolához rendes tanárnővé választotta meg.

Casinomulatság. Az ujvidéki Magyar Casino ez év október hó 24-én november 14-én, december 12-én a Casino helyiségeiben hangversenynyel kapcsolatos házi estélyt rendez, melyre a közönség köréből megalakult rendező bizottság a napokban küldi szét a meghívót. De a rendezőség már most figyelemzeti azokat, akik esetleg tévedésből meghívót nem kapnának és arra igényt tartanak, hogy ezt *Piukovich* Sándor dr. casinoi titkárnál jelentsék be.

Kedves költségvetési tételek. Akinek kedve van a költségvetési számok között böngészni, néha egész érdekes adatokra bukkan. Nézegetjük a költségvetést, a megszavazott óriási összegeket és akinek még ereje van csodálkozni, elámulhat, hogy milyen furisa tulkiadások is vannak a világon. Itt vannak például az „Irodai kellékek“ rovata. A hitel 15000, előírás 21875 korona és a valószínű fedezeti hiány 10000, mond *tízezer korona* lesz. Hát az ember igazán azt gondolhatná, hogy könnyelműen állítják össze a költségvetést, hogy még az irodai kellékek rovatánál is ily óriási hiány mutatkozhatik. De persze egy kis megjegyzés megadja a kellő felvilágosítást. A mérnöki hivatal új berendezése és a szervezeti szabályrendelet kinyomatása került ebbe a 10000 koronába. Valószínűleg a szervszabályrendelet kinyomatása nyelte el ennek a summának nagyobbik részét. De itt van még egy tétel, jellemzésül annak, hogy Ujvidékről a szélrózsza minden irányába hogyan mennek a kiküldetések, tanélmányozások stb. Előirányoztatott 3200 korona különféle kiadá-

ŐSZI ÉS TÉLI UJDONSÁGAINK

meglepő nagy választékban raktárra érkeztek.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA divataruháza.

UJVIDÉKEN, Főter, „Erzsébet szálloda“ épület

Betegok figyelmébe ajánlunk egy új gyógy-módot, melynek vidékünkön igen sok súlyos, kétségbeesett beteg köszöni egészségét, életkedvét és munkaképességét. Ezen gyógy-mód nagy jelentőségű és áldásos haladást mutat a betegek gyógyításában. A kezelés igen célszerű, egyszerű, saját otthonában alkalmazható, semmi zavarokat nem okoz és a mellett jóval olcsóbb, mint bármilyen fűrdő- vagy intézeti kezelés. E gyógy-mód a vérgyógyítás (Hemopatia), mely a modern kezelési rendszertől teljesen ellentétes módon gyógyítja a betegeket valóban bámulatos sikerrel. E gyógy-mód megalapítója Dr. Kovács Izsó fővárosi orvos, akinek a célnak szolgáló rendelő-intézete van Budapest, V. Váci-körut 18. sz. I-ső em. alatt. Páratlan remek sikerrel lesznek kezelve köszvény, asthma, görvéllykór, idült gyomor-, szív-, vese-, súlyos idegbajok (Tabes, Migrain, álmatlanság, kezdődő Paralysis és makacs bőrbetegségek (Lupus, Eczema, Psoriasis). Mindazok, kik a nyár folyamán ki nem gyógyultak, el ne mulasszák Dr. Kovács gyógykezelését igénybe venni.

Reform az egyéves önkénteseknél. Katonai körökből vesszük a hírt, hogy azok az önkéntesek, akik most október hó 1-én fog-nak berukkolni, érdekes reformon fognak ke-resztülmenni. Ugyanis mindazok, akik husvét-kor az altiszti vizsgálaton jeles minőséget kap-nak, nyomban őrmesterekké fognak előrukkolni. Az igen jók szakaszvezetőkké lesznek, a többiek meg tizedesekké. Eddig a legmagasabb sarzsi a tizedesi volt s ha a tiszti vizsgálatot sikerrel tette le, akkor lehetett belőle őrmester. Ebben az újításban van is némi ráció, mert aki kiálta az altiszti vizsgálatot, az leteszi a tiszti is: hisz a kettő tulajdonképen egy és ugyanaz.

A vidéki hírlapírás köréből. Herczeg Jenő, a vidéki hírlapírás régi munkása meg-vált a kolozsvári „Ujság”-tól, melyet hat éven át szerkesztett és most saját szerkesztése és kiadása mellett „Erdélyi Ujság” c. alatt napilapot indított Kolozsvárott, melynek első száma szept. 20-án jelent meg.

Nagyértékű ajándékot ígér olvasóinak a közölgő karácsony alkalmából a „Budapest” pol. napilap kiadóhivatala: a legnagyobb ma-gyar költők egyikének, Vörösmartynak válo-gatott költeményeit. A „Vörösmarty-album” művészi kivitelű rajzokkal, a költő életrajzá-val, eredeti kézírásának fakszimiléivel, az ed-dig megjelent emlékművek ismertetésével és Budapestben felállított emlékszóbor hű lenyo-matával, pazar kiállításban jelenik meg. A „Budapest” rendes előfizetői ingyen kapják, az újonnan belépők abban az esetben, ha legalább 1/2 évre egyszerre fizetnek elő és további fél évi előfizetésre kötelezik magukat. A „Buda-pest”-et külön dicsérni felesleges, különösen ma, midőn több mint 30 éven át hirdetett eszméi megvalósultak és a függetl. 48-as párt viszi a vezérszeret. Munkatársai a legelső írók és politikusok, azért hírei a legfrissebbek és legmeghízhatóbbak. Minden rovata a legna-gyobb gondtal van szerkesztve, úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Mutatvány-számot kívánatra ingyen küld a „Budapest” kiadóhivatala (Budapest, IV. Sarkantyus-utca 3.)

Kereskedők évkönyve. Az Országos Ma-gyar Kereskedelmi Egyesülés e cimen tavaly megindított kiadványának karácsonykor jelenik meg az 1909. é. kötete. Az egyesülés nagy gondot fordít rá, hogy az évkönyv második évfolyama is részlegesen tartalmának érté-kességével és célszerűségével arra az elis-merésre és kedvező fogadtatásra, amelyben már az első évfolyam részestült. Elsőrangú szak-

férfiak írják az évkönyvet, amelynek különös jelentőséget ad, hogy az OMKE minden tagja, 12000 magyar kereskedő, tagsági járuléka fe-jében kapja meg.

A kivándorlók katonai kötelezettsége. A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki a külföldre vándorolt hadkötelesek sorozása ügyében. Az új rendelet szerint a kivándorolt katonaköteles a harmadik korosztályba jutá-skor tartozik csak jelentkezni a magyar osztrák konzulátusnál sorozás céljából; ha az első két korosztályban nem jelentkeznek sorozásra: még nem nyilvánítták katonaszökevénynek. A kivándorlott hadköteles, ha besorozzák is, szolgálati idejének megkezdését elhalaszthatja 24-ik életévéig betöltéséig. A fegyvergya-korlat miatt ezentul nem kell a tartalékosok-nak hazajönniök, mert fölmentik őket egy a fegyvergyakorlat, mint az ellenőrző szemlén való megjelenés alól, ha eziránt a külföldön valamely konzulátusunknál minden év január hó végéig folyamodnak.

Svéd torna az iskolákban. Ujabbán a nép-iskolákban is egyre nagyobb gondot és figyel-met fordítanak a testi nevelésre és most egy újabb ezt célzó intézkedés történt. A közok-tatásügyi miniszterium a svéd torna ismerte-téséről egy füzetet adott ki, amelyet több példányban megküldött megyénk tanfelügyel-őségének, az iskolák között leendő kiosztás végett.

Új személydíj-szabás életbeléptetése. A máv igazgatóságától nyert értesülés szerint a *Baja-Zombor-Ujvidéki és Hegyesfeketehegy-Palánkai h. é. vasutaknak „Dél-dunavidéki h. é. vasut”* cím alatt történt egyesítése folytán ezen vasuton f. é. november 1-én új személy-díj-szabás lép életbe, mely által az 1906. február 1-én életbe lépett személydíj-szabások érvényen kívül helyeztetnek. Az új személydíj-szabás, melylyel a menetdíjak részben felemel-tetnek, részben leszállítatnak, a máv díj-szabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33.) 20 fillérért kapható.

A csoportosítható menetszelvény jegy-zék I. Pótlékának életbeléptetése. A máv igazgatóságától vett értesülés szerint a f. é. május hó 1-től érvényes csoportosítható me-netszelvény jegyzékhez f. é. október 1-én az I. pótlék lépett életbe. A pótlék a máv díj-sza-bás elárúsító hivatalában (Budapest, VI. Cseng-ery-utca 33.), valamint annak központi és egyéb városi menetjegy-irodáiban 15 fillérért kapható.

Magyar lap Horvát-Szlavonországban. „Szlavóniai magyar újság” címén Poliány Zoltán szerkesztésében e hó 4 vel magyar hetilap indult meg *Eszéken*, mely a Horvát-Szlavon országokban élő magyarság tömörítését, nyelv-ének ápolását és érdekeinek előmozdítását tűzte ki programjául.

A magyarországi szerbek és Nagy-Szerbia. Kalmár Antal dr. közjogi író ily címen egy nagyobb munkát készült kiadni. A szerb kérdés a magyarországi nemzetiségi kérdésnek egy része. Érdekes azonban, hogy ez a szerb kérdés a magyarországi nemzeti-ségi kérdésből mindinkább kiválik s már is olyan önálló alakulatot vett föl, mely a ma-gyar államiság eszméjével tökéletesen összeillő szubstrátumot nyújt a magyar nemzetnek. Ezt a magyar nemzetnek annál is inkább honorálni kell, mert a magyar nemzet előtt se lehet közömbös dolog az, ha Európa előtt rá-mutathat arra a tényre, hogy: imo lehet Magyarországon román és tót nemzetiségi kérdés, de szerb kérdés nincsen többé. A munkának az az egyik célja. A másik és pe-dig főleg az, hogy a kialakulni készülő két

délszláv királyság közül a magyar nemzetnek melyiket kell politikájával támogatni: a katho-likus horvátot-e vagy az orthodox szerbet? Azt-e, amelyik monarkikus kialakulásában Szent István koronájából is letörne egy jókora darabot, — avagy azt-e, amelyik a Száván túl maradvá, vetné meg a mai kis Szerbia helyett egy 120 ezer négyszög kilométer területű független szerb államnak a fundamentumát? Az orthodox szerb és a katolikus horvát délszláv királyságok azért inkompatibilisek, mert mindkettő monarkiajának az alapját ugyanabból a két országból: Bosznia és Her-cegovinából akarja megcsinálni. Magyarorszá-g-ra nézve azonban csak a katolikus horvát délszláv királyság a veszedelmes, s itt az az érdekes, hogy ennek a nagy-horvát veszede-lemnek az ellensúlyozóját *egyedül* a Száván túl kialakult Nagy-Szerbiában lehet megtalálni, mert egy a Száván túl kialakult Nagy-Szerbia örök letörője lenne a nagy-horvát álmoknak. A kérdés tehát szorosán egybe függ Bosznia és Hercegovina sorsával. Amde sajnós, ebben a dologban a magyar közvélemény nem lát tisztán. Nem látnak se a publicisták, se a kép-viselők, se a sajtó, akik ugyyszólván mind-mind öntudatlanul is szekértolói a bécsi udvari ter-jeszkedő politikának, még azok is, akik a nemzettel őszintén rokonszenveznek. E kettős irányt tartva szem előtt, a könyv a történelmi, közjogi és politikai tanulmányoknak hosszabb sorozatát fogja tartalmazni. A könyv nagy 8-ad rész alakban, modern könyvészeti kiállít-ásban, mintegy 250 oldalos kötetben fog meg-jelenni, s előfizetési ára 4 korona, amely *Dr. Japavicza György újvidéki árvaszeiki ülnök* címére küldendő be. *Bolti ára öt korona lesz.*

A „Házinyulenyésztők Országos Egye-sülete” a „Lovrini házinyul- és baromfienyész-tők egyesülete”-vel karöltve október 24-25-26-án Lovrinban (Torontál-megye) vásárral egybekö-kött „Országos házinyul — baromfi-galamb-kiállítás”-t rendez. A kiállítás védnökségét Nákó Sándor gróf, fiúmei kormányzó, diszel-nökségét pedig Liphay Frigyesné báróné vál-lalta el. Állami érmeket és állami baromfiva-sárt a földművelésügyi miniszter biztosított. Kiosztatnak még tiszteletdíjak, egyesületi ér-mek, díszlevelek és pénzdíjak. A kiállítással kapcsolatosan „Országos házinyulenyésztő kongresszus” tartatik. Bővebb felvilágosítással és bejelentő ivalakkal az egyesület titkársága (Budapest, II. Trombitás-utca 15. sz.) szolgál.

Félaru vasuti jegy váltására jogosító aroképes évi igazolványok kiállítása és a már használatban levőknek érvényesítése az 1909. évre. Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényható-sági nyugdíjasok félaru vasuti jegy váltására jogosító aroképes évi igazolványai a *jövő 1909. évre leendő érvényesítés végett a máv igaz-galóságához* (Budapest, Andrásy-ut 73.) *már október 15-től kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december 31-éig okvetlenül beküldendők.* Azoknak az igényjogosultaknak, kik-nek a folyó évben aroképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909. évre azonban ily igazolványt maguk részére szereznii kívánná-nak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a lent jelzett időben kell kérelmezniök. *Küld-nyesen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy* az igazolványok érvényesítéséért és az újak kiállításáért *járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken rovandó le.* A posta-bélyegek a betérjesztendő névjegyzékre, vagy kérvényre ragasztandók fel. Kézpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében nem ragasztatik fel. *Ez alkalommal a nyugdíjaso-ka arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamod-*

sokra; itt a kiküldetések címén 6000 korona hiány lesz. Szép kis summát kocsikáztak el a t. tanácsbeli és törvényhatósági bizottsági tag urak!

Temetés. Königstädler Adolf gyártulajdonos temetése e hó 4-én d. e. 10 órakor ment végbe, még pedig oly óriási részvétellel, amilyent ritkán látni temetésen. A nagykiterjedésű család tagjain s hozzátartozóin kívül majdnem teljes számban képviselve volt a kereskedői világ, de megjelentek képviselőileg mindazon nagyszámu egyletek és intézetek, melyeknek az elhunyt tagja volt és a közönség beláthatatlan nagy sokasága, ékes bizonyosságául annak, hogy az elhunyt iránti köztiszteletnél fogva, a legmélyebb részvétellel osztozik a gyászoló család fájdalmában. A halottat Pap Ignác dr. főrabbi bucsuztatta el megható gyászbeszéddel.

Katonai garázdálkodás. Puchleitner Ferenc, a kamenici hadapród iskola szakaszvezetője vasárnap éjjel jól felöntött a garatra. Midőn azután hajnali 5 órakor egy Petőfi-utcai korcsmából hazafelé indult, jókedvében kihuzott oldalfegyverével az utcán munkába igyekvő békés emberekre támadt és azokat végigütölte. Neki támadt a zajra odasiető rendőröknek is, kik azonban csakhamar kiverték a vitez hadfi kezéből fegyverét és őt magát ártalmatlanná téve a katonai katasztrófának adták át.

A multság vége. Tickmayer József költősség és Krizsán Péter kocsis szombat éjjel együtt mulattak a „Teve” korcsmában, Mulatozás közben összeszólalkoztak és a dolog vége az lett, hogy a vendéglős Krizsánt kiutasította Éjféli után Tickmayer is távozott s balvégzete az uszpenszka-utcán összehozta Krizsánnal, ki neki támadt és őt alaposan összeszurkálta. A súlyosan sérült Tickmayert lakásán ápolják, míg Krizsán a kir. ügyészség vendégszeretét élvezi.

Tűz. E hó 7-én esti 10 óra után Buchmüller Ignác hentes Petőfi-utcai házának udvarán a fészkerben levő füstölő kamara tüzet fogott, mely — bár sikerült csakhamar elfojtani — mintegy 4—500 korona, biztosítás után megtérülő kárt okozott.

Szükségkórház. Már lapunk mult számában megemlékeztünk arról, hogy a városi tanács intézkedett aziránt, hogy esetleges kolerajárvány esetén az új építendő kórház fertőző pavillonja készen álljon esetleges betegek befogadására. Mint értesülünk, a tanács ezen intézkedése szakkörökben élénk feltűnést keltett. Mert sehogysem tudják megérteni, hogy a tanács miért teszi ki az új kórház hírnevét annak, hogy esetleges kolerajárvány esetén ezt a fertőző pavillont le kelljen rombolni — mert hiszen kolera után csak így lehet valahogyan fertőtleníteni azt a helyet, ahol betegek elhelyeztetek — és amellet a kórház többi pavillonjai sincsenek a fertőzéstől megóva. Mert ezt a fertőző pavillont tifusz, vörhenyjárvány esetén fel lehet használni, de nem kolerajárvány esetén, mert hiszen ez még a földnek legalább egy méternyire való felátatását kívánja, hogy a további fertőzést lehetőleg kizárhassák. Kolera ellen egyedül csak messze a város területén kívül álló barakk-kórház nyújt védelmet, melyet a jár-

vány elmultával egyszerűen fel kell égetni. Legjobban teszi a tanács, ha künn, a Ferenc József kanálison tul egy 4—6 beteg számára fabarakkot állítat, melyet 2000 koronáért el lehet készíttetni. Ha azután, Isten meitsen, több megbetegedés fordulna elő, újabb fabarakkot lehet felállíttatni. De csak olcsón és teljesen a városon kívül.

Elmaradt színi előadás. A Magyar Színház tagjai három estére vendéglőadást terveztek, de az előadások közbejött akadályok miatt elmaradnak.

Jótekonycólu bioszkop-előadás. Winkler L. bioszkop-tulajdonos e hó 1-én megtartott előadásának jövedelmét jótekonycólu célra, az ujvidéki gyermekbarátok egyletének engedte át, mely ily módon 100 koronát kapott szegény gyermekek karácsonyi felruházása céljaira.

Népfőkelők figyelmébe. Mindazon katonailag kiképezett, népfőkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadi tengerészetben, a honvédségben, ezek pórtartalékában, vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá az oly katonailag ki nem képezettek, kik népfőkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal vannak ellátva, f. okt. 19—21. napján a városház udvarában megtartandó időszakos jelentkezésem személyesen tartoznak megjelenni, vagy írásban jelentkezni, még pedig okt. 19-én az 1866—1870., 20-án az 1871—1874 évi születésű és ennél fiatalabb A) osztályu, 21-én pedig az idegen népfőkelők. — A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 4, illetve 10 koronától 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik

A rendőrbjelentési hivatal f. szeptember havi ügyforgalma a következő volt: ujvidéki lakosok új felvétele 246, lakváltozások 840; cselédek új felvétele 77, helyváltozások 419; idegenek magán háznál 240, vendéglőkben 960; a kir. ügyészség által letartóztatva 48, elbocsátva 28. — Mint központi kézbesítő hivatalhoz kikézésítésre beérkezett összesen 1733 ügydarab, ezek közül sikerrel kikézésített 1687. — Házasság kötött 19, ujszülöttek 88, elhaltak 66. — Értesítések adtak összesen 1674 esetben, ezek közül eredményel 1596. — Külhoni utlevél kiadatott 149, igazolási jegy 5, családkönyv 14. Megfigyelő lap összesen meg lett fektetve 410.

Templomszentelés. Futak községe ünnepezték e hó 4-én egyfelől az új templom felszentelése, másfelől Dr. Városv Gyula érsek érkezése alkalmából. A futaki országot menten levő uradalmi épületektől kezdve a két községen végig valóságos zászlóerdő emelkedett s a szombat déli 1 órakor érkezett érseket úgy — mint Ujfutak községe ünnepélyesen fogadta és üdvözölte. A grófi családnál elköltött ebéd után a két község küldöttségei tisztelegtek az érseknél, kit este szerenáddal tiszteltek meg. Vasárnap reggel 7 órakor kezdődött a templomszentelés, mely déli 12 óráig tartott s melyen nemcsak Futak apraja-nagyja, de Ujvidékről és a megyéből is számosan jelentek meg. A rendkívül tetszetős stilben épült, 2 tornyú, monumentális templom főbejáratát latin nyelven e felirat ékíti: „Ezt az Isten házát, Jézus legszentebb szívének ajánlva, emelte gróf Chotek Rezső és neje Ráday Mária grófnő 1907-ben”. A templom szentelése közben Városv érsek mély hatású beszédet intézett a hívekhez s külön a grófi családhoz, kegyelettel adózva az elhunyt Chotek gróf és Egl apát emlékének. A szentelés végeztével a grófné szorgos felügyelete és rendelkezése

mellett a szentély csakhamar virág- és szőnyegdisz öltött és a nagy mise kezdődött, melyet Városv érsek fényes egyházi segédlettel celebrált. Az egyházi ünnepséget fél 3 órakor a grófi kastélyban 80 terítékű fényes diszbed követte, melyen a vendégek sorában Fernbach Károly vm. főispán, Schmausz Endre, Faragó tanfeligyelő, Dungserszky Lázár és fiai, Radovanovics György, Nikolics Izidor főszolgabíró, nagyszámu papság stb. vettek részt s melyen úgy a házigazda mint a háziasszony igaz magyar vendégszeretet s lekötelező szívélyesség erejében tündökölt. A grófi házigazda által királyi felségére mondott felköszöntő után Schmausz Endre ismert ékesszólással, találóan méltatta a grófi párnak párját ritkító mély vallásos érzületét, iskola, templom és kórház emelése terén pazarul bőkezű áldozatkészségét s szavai tomboló lelkesedésre ragadták a jelenvoltakat. Városv érsek, kit Dr. Vancsó Gyula, a gróf jogtanácsososa köszöntött fel, ugyancsak nagy hatású, szép beszédben éltette a haza és egyház javára, a grófi párt, mely a jótekonycólu terén valóságos angyala a szenvedőknek és szegényeknek. Sötét este volt már, mikor a diszbed véget ért, mit az oldári szentségnek a régi templomból az új templomba való átvitele és az érsek főpásztori áldása követett. Este a község kivilágítva, fényárban uszott. Más nap, hétfőn az érsek a bérmlás szentségét osztotta ki, melyben ezren felül részesültek s kedden reggel Bácsalmásra utazott, hol szintén templomszenteléssel együtt a bérmlást végezte. Az új templomot, mely érenél maradandóbban hirdeti Chotek gróf és neje hitbuzgóságát s áldozatkészségét, egész nap sok ezren járták, még messze vidékről érkezett bucsusok is.

Áthelyezés. Fernbach Károly vm. főispán Hoffmann Sebestyén szolgabíró Topolyáról Ujvidékre és Molnár Imre közig. gyakornokot Ujvidékről Topolyára helyezte át.

Egyházmegyei hír. Petres János horgosi adminisztrátort az érseki hatóság Szabadkára a sz. Teréz plebániához küldte káplánnak.

A tűdövész pusztítása. A belligyminiszter legújabb jelentése szerint f. április havában a magyar birodalomban összesen 7951 egyén esett a gümőkór áldozatául. E számból B. Bodrog vármegyére 249, Bajára 8, Szabadkára 52, Ujvidékre 14 és Zomborra 6 halálozási eset jut.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a SCOTT-féle Emulsiót.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kerjük figyelmbe venni. 1—5

Orvosok és bábák az egész föld kerekességén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Olcsó és megbízható bevásárlási forrás!

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, arany, ezüst-ékszerek, órákban és china-ezüstben.

TAUSCH JÁNOS arany, ezüstműves, ékszerész és órás. Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 10. (10-utca)

a Szerb keresztény.

— Elvállal e szakmába vágó minden munkákat.

Minden nála vásárolt javított óráért 1 évi jótállás.

ványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

VIII. pótlék életbeléptetése a Nemzeti Személy- és Podgyász-Díjzabáshoz. A máv igazgatóságától vett értesítés szerint az 1905. június 1-től érvényes Nemzeti Személy- és Podgyász-Díjzabáshoz f. október 1-én VIII. Pótlék lépett életbe, mely nevezett igazgatóság díjzabás-elárúsító irodájában (VI. Csengery-utca 33. sz.) husz fillérért kapható.

Nyilt-tér.

Amikor az őszi szél végigsüvit a tarlón,

különösen, ha óra hosszat kell ott lennie az embernek, észre sem veszi, már hurutja van. Ilyenkor mindig kéznél kell lennie Fay valódi szodeni ásványpasztillájának, hogy a hurutot mindjárt föllépekkel kényelmesen és a foglalkozás magzavarása nélkül le lehessen győzni. Fay valódi szodeniének, biztos hatása következtében, világhíre van és manapság sok-sok ezer ember számára nélkülözhetetlen. Ara csakély: **egy skatulya 1 k. 25 fillér és minden gyógyszer-tárban, drogériában vagy ásványvizke-reskedésben kapható.** Vigyázzon, kérem, hogy utánzatot ne kapjon.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Főraktár Budapest: Egger Leó dr. és Egger J., VI. Váci-körút 17., Kochmeister Frigyes utóda, V. Hold-utca 8., Thallmayer és Soits, V. Zrínyi-utca 3., Török József, VI. Király-utca 12.

Főügynököt

keres magas fix és jutalékjavalmazással elsőrangú életbiztosító intézet Ujvidék székhelylyel. *Legalább 3-4000 korona övadék készpénzben, vagy övadékképes értékpapirokban megkivántatik.* Ajánlatok referenciákkal ellátva „Biztos jövő 1800” jelige alatt *Blockner* hirdető irodába Budapest, IV. Sütő-utca 6. kéretnek.

Felélő szerkesztő: Pap Sándor.
Társaszerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

24678. szám. Kig. 1908.

Hirdetmény.

Ujvidék szabad királyi város tanácsa ezenel közhírré teszi, hogy a magyar királyi államvasutak ujvidéki állomásának bővítése tárgyában a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur a közigazgatási bejárást elrendelte; az állomás bővítésre vonatkozólag az eljárás megkezdésének időpontjául folyó évi október hó 13-ik napjának délelőtti 9 óráját, összejöveteli helyül pedig Ujvidék állomás felvételi épületét tűzte ki.

Felhívta az összes érdekeltek, hogy észrevételeiket a jelzett időben és helyen a tárgyalás vezetőjénél jelentsék be.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1908. évi október hó 5-én tartott tanácsüléséből.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k.
polgármester.

Dr. Marczekovich Imre s. k.
főjegyző.

7091. szám 1908. tkv.

Árverési hirdetmény.

Krausz Anna ujvidéki lakos végrehajtónak Vrbovszky Pál kölpényi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 488 kor. tőkekövetelés, 21 kor. 80 fill. perbeli és végrehajtási már megállapított, valamint a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. IX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törzsek mtnt telekkönyvi hatóság területén levő a kölpényi

573. sz. betétben Vrbovszky Pál (nős Ruman Katával) nevén álló A. I. 1 sor. 1817. hrsz. jószágtestre 2405 kor., az ugyanezen betétben A. II. 1-2. sor. 1793. és 1794. hrsz. jószágtestre 128 kor., a kölpényi 992. sz. betétben A. I. 1-3 sorsz. a. foglalt 1403. 1815. és 1823. hrsz. jószágtestből Vrbovszky Pált illető 1/2 részre: 3090 kor. 50 fill.-ben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1908. évi október hó 17. napjának d. u. 3. órája Kölpény községhezához tüzetik ki a foganatosításával Horváth Gusztáv bir. végrehajtó megbízatik.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a 8360 kor., 869 kor., illetve 11056 kor. utóajánlati áron alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 240 korona, 12 korona 80 fillér, 309 korna 5 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1908. évi szeptember hó 7-én

Molnár,

kir. törvényszéki bír.

Meghívó.

Az 1908. október hó 8-án, csütörtökön a Winkle-féle sörházban megtartandó

disznótorra.

-- Kiváló jó ételek és italokról --

--- gondoskodva lesz. ---

A zenét Márlássy nemzeti zenekará szolgáltatta.

Számos látogatásért esdve, maradok tisztelettel

Fuchs György,
vendéglős.

3-16

Világos
fő

magáéva teszi azt a haladást, azokat a vívmányokat, melyeket a táplálószeri-vegyszeri háziasszonyok javára elért.

Dr. Oetker süteppora a 12 fill., pótolja az élesztőt vagy komlót, a kalácsot, toriákat linzi tészta és minden más süteményt és tészta neműket nagyobb, jobbjúzó, puhább és könnyebben emészthetővé teszi.

Dr. Oetker pudingpora a 12 fill., tejjel főzve kitűnő ízű és olesó utóélet ad gyermekek és felnőttek részére.

Dr. Oetker vanillinokra a 12., a csokolade, pudingok, tej-, mártások- és éremeknek kitűnő vanille-ízű ad és a drága vanille-hüvelyt teljesen pótolja. Egy csomag tartalma felér 2-3 hüvely jó vanilleval.

Minden csomagon részletes használati utasítás. Kapható minden fűszerkereskedésben. Receptje ingyen.

Dr. A. Oetker, Bielefeld és Wien.

MÁV 25124/908.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A máv aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet: a Petrozsény községben létesítendő 2 drb földzt. altiszti lakóház (4-4 lakással) és 3 drb földsz. szolgáló lakóház (4-4 lakással) és melléköpületeik, továbbá a petrozsényi tárolón létesítendő

1 drb földsz. kettős altiszti lakóház (irodával) és a hozzátartozó melléköpületek előállítási munkálataira.

Az építéshez szükséges anyagoknak szolgáltatását illetőleg két alternatíva állítatik fel: 1. A szénalakat, cementet, oltatlan meszet, terméskövet, téglát, tetőfedő cserepet (vagy eternit) a máv aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére Petrozsény állomáson az ágyurakodó közelében. 2. Csak szénalakat, cementet és az alapfalakhoz szükséges terméskövet adja, illetve bocsátja a vasutintézet Petrozsény állomáson az ágyurakodó közelében vállalkozó rendelkezésére. ad 1. és 2. A többi építési anyagot pedig első rendű minőségben vállalkozó tartozik adni. Mindkét esetben tartozik vállalkozó a helyszínen a cement elhelyezésére egy elzárható fabódét felállítani, melynek kulcsa az osztálymérnökség által őriztetik és esetről-esetre a szükséghez képest a cement kiszolgáltatatik.

A vállalkozó által szálítandó téglá lehet szilvölgyi téglá, melyből azonban előzetesen minta bemutatandó elfogadás végett. A falazó téglára és nyers falazathoz szükséges válogatott téglára vonatkozólag azonban megjelöztetik, hogy azokat az építkezés helyszínén a vállalkozó maga is készítheti és égetheti. A téglavetéshez és tégláégetéshez szükséges terület és földanyag a vasuti telep területéből díjmentesen bocsátatik vállalkozó rendelkezésére azon kötelezettséggel, hogy a téglavetés által felásott terep a tégláégetés után vállalkozó által minden külön díjazás nélkül rendezendő, illetve egyengetendő. Hogy mely helyek volnának azok, ahol téglát lehet előállítani, arra nézve a máv petrozsényi osztálymérnöksége szolgálhat felvilágosítással.

Az ajánlathoz szükséghez pályázati feltételek, a szerződés tervezete, az ajánlati minta és költségcsaták a máv aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában ajánlatonként 3-3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy postán is megkaphatók. Az építmények tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Az ajánlatot 1 kor. bélyeggel, az ajánlat mellékleit pedig ikenként 30 f. bélyeggel ellátva és az ajánlat-hoz fűzve lepecsételt külön-külön borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 25124/908 sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar kir. államvasutak Petrozsény községben és a petrozsényi tárolón létesítendő magas építményi munkák előállítására” kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. október 15-én déli 12 óráig aradi üzletvezetőség általános osztályának főnökéhez.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a máv aradi üzletvezetősége I. osztályában felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek. Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. október 14-én déli 12 óráig a pályázóknak 5000 korona bánatpénzt kell a máv aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárána, hivatkozással a hirdetett versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, pótlólag, vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek. Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Arad, 1908. szept. 24. Az üzletvezetőség.

Mit igyunk?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szén-savas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit felülmúl hazánk **természetes szén-savas vizek királya**

a mohai

ÁGNES

forrás.

Milleniumi nagyéremmel kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorégést rögtön meg-

szünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi állás gyomor bajosoknak.****Kedvelt borvíz! Olcsóbb a szodaviznél! Mindenütt kapható!**

15-15

Főraktár: Dietzgen fia uraknál Ujvidéken.

A.

Gazdasági gépraktár.

Szíves tudomására adom a n. é. gazdaközönségnek, hogy az eddig **Lichtschein Márton** ujvidéki gépkereskedő által képviselt eredeti Melichár

„Unikum Drill“ és „Kinosem“ vetőgépek, **Knotek** marokrakó aratógép és eredeti amerikai **Johnston** marokrakó és kéveköto aratógépek **képviselését** Szücs Ödön gépgyárostól átvettem és ezen eredeti gépek kizárólagos képviselését Ujvidék és környékére csak én bírom; így **Ujvidék, Buzatér 10. szám** alatt (volt Wimmer-féle gabona iroda) egy új gazdasági gépzületet nyitottam. Becses tudomására adom egyuttal a n. é. gazdaközönségnek, hogy raktáron folyton nagy készletet tartok 15-16-17-18-19 és 20 soros **vetőgépekből**, továbbá **aratógépek, borprések, szőlőzúzók, szecska-vágók, dardlók, járgányok, morzsolók, ekék, konkoyzók** és minden a gazdasági szakmába vágó gépekből, ugyszintén bel- és külföldi varrógépekből.

A vevő közönség mindezen gépeket nálam jutányos ár és kedvező fizetési feltételek mellett szerezheti be s biztosítom, hogy minden törekvésem oda fog irányulni, hogy legjobban kiszolgáljam és kielégítsem, hogy ez által minél messzebbmenő ismeretséget biztosíthassak magamnak. Kérem a n. é. gazdaközönség szíves pártfogását s maradtam

tisztfelettel **FÖLDVÁRI ADOLF**

Szücs Ödön gazdasági képviselője.

6-8 Ujvidék, Buzatér 10. szám alatt.

Természetes, ezüst füstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója

Kőbánya.

23628. szám. Kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Az ártézi fürdő ártézi kutja földgázának kihasználásával létesítendő világítási és erőátviteli berendezések munkálataira nyilvános zárt versenytárgyalást hirdetek.

Fölhivom pályázni kívánókat, hogy részletes tervekkel, költségvetéssel és építési feltételekkel, továbbá a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bányapénz befizetését igazoló letétjegyvel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1908. évi november hó 15. napjának délelőtti 10 óráig nyújtsák be, amikor az ajánlatokat a tanács nyilvános ülésén felbontom. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A létesítendő munkálatok programja a tvh. mérnöki hivatalnál beszerezhető.

Tájékoztatásul szolgáljon még, hogy a tvh. bizottság a munkálatokra, nevezetesen az ártézi kut megrongált felső csővezetékének helyreállítására a gázometerre, vízmedencére, gázmotorra, dynamora, accumulatorra, elektromotorra és methan vezetékre és mellék munkára 45.000 koronát engedélyezett.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1908. évi szeptember hó 18.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k.,
polgármester.

2-2

Jó hírnév

és a fogyasztó közönség helyes izlésére vall, hogy pezsgőnk rohamosan terjed és nagy keresletnek örvenc.

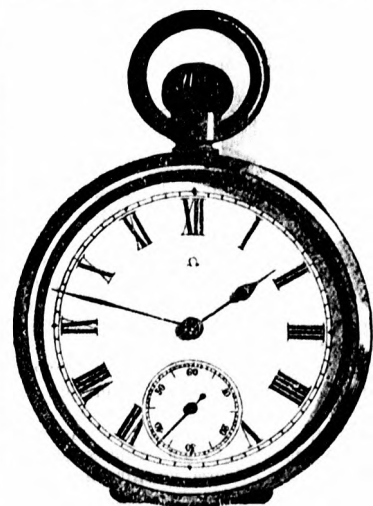
KAPHATÓ:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben. II.

Hölgyek figyelmébe.

Van szerencsém Ujvidék és környéke n. t. hölgyeknek szíves tudomására hozni, hogy a legújabb modellek után készült legkiválóbb szabású és kidolgozású női toalettek kaphatók szalonomban. Személyes fellgyeletem alatt készülnek bármiféle női ruhadarabok, kosztümök, francia toalettek, menyasszonyi kelengyék és modern női konfekció. Nemcsak szabás és kivitel, de áráim olcsóságánál fogva is bátorodom a n. é. hölgy közönségnek ajánlkozni. Egy próbakísérlet mindenképp meg fog győzni, hogy eltjes megelégedésre készítem a nálam rendelt mindennemű női ruhákat. Pontos, kielégítő kiszolgálásról, kifogástalan szabás és kidolgozásról kereskedve, kérem a n. é. hölgyközönség nagybecsű megrendeléseit és látogatásait. Dícsérő levelek nagy számban állnak rendelkezésemre.

Tisztfelettel

HITRI KÁROLY,angol- és francia női toalettkészítő.
Ujvidék, Kossuth Lajos-utca, 22. I.

Az általam javításra elvállalt óráért (törésen kívül) jótállok, hogy t. megbízómnak **avval 3 évig baja nem lesz.** — Kérem csak egyszer megkísérteni és meg lesz győződve.

Kérem figyelni!

Nem okvetlen szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczy Ferencz-út 20. szám alatt

minden óra pontos javítása, (különleges órák, ismétlő chromometer, chronograf és verőzsebórák kivételével), csak **90 kr.-ba = (1.80 k.)** kerül, ha a szerkezetnek valamelyik része nem hiányzik.

Egy lánchuzamú óra pontos javítása	75 krajeár.
ébresztő	65
zsebóra rugó betevés	55
zsebóra fedél felrugó	45
üveg bármily vastag	15
mutató	12
kulcs	4

FISCHER M. mű-órák.

Honi gyártmány!

ZIKMUND és TÁRSA

Honi gyártmány!

UJVIDÉKI GÉPGYÁRA ÉS VASÖNTÖDÉJE

ajánlja saját gyártmányu és legjobb szerkezetű:

„Hercules“ szőlő sajtolót.

Kukorica darálót.

Trieürjeit.

Drill vetőgépeit.

Kukorica morzsolót.

Járgányait.

„Duna“ lánckutait.

Szecska vágót.

Vasekét.

Benzin- és gázmotorok.

Szállít teljes téglagyári- és malom berendezéseket.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselőket keresünk.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Ujvidéken.

